

**Навучанне рэдагаванню камп'ютарнага перакладу
навукова-тэхнічнага тэксту**

Гіруцкая Л.А., Сахончык А.П.

Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт

Праграма прадугледжвае мэту фарміравання навыкаў адекватна перакладаць спецыяльныя тэксты з рускай на беларускую мову і наадварот.

Пры выкананні пазааўдыторнага перакладу любы нармальны сучасны студэнт, зразумела, звяртаецца да аўтыматызаванай сістэмы перакладу: апошнім часам усё больш распаўсюджваецца меркаванне, быццам перакладчыцкая дзейнасць можа быць цалкам фармалізавана і заменена камп'ютарнай.

У апошнія гады колькасць камп'ютарных праграм руска-беларускага перакладу павялічылася. У сувязі з гэтым для выкладчыкаў беларускай мовы актуальным становіцца не столькі навучанне ўласна перакладу навукова-тэхнічнага тэксту, колькі фарміраванне ў студэнтаў навыкаў рэдагавання камп'ютарнага перакладу.

Можна прапанаваць студэнтам наступны парадак рэдагавання беларускага варыянта тэксту, перакладзенага з рускай мовы камп'ютарнай праграмай:

1) праверыць уласныя назоўнікі, якія ці не перакладаюцца, ці транслітаруюцца, ці ў выпадку аманіміі перакладаюцца няправільна; 2) удакладніць і выправіць пераклад абрэвіатур у выпадку іх несупадзення ў беларускай і рускай мовах; 3) праверыць тэкст на наяўнасць слоў, якія ўвогуле не былі перакладзеныя і захоўваюць рускую графіку. Часцей за ўсё не перакладаюцца складаныя словы, вузкасцэпальныя тэрміны; 4) праверыць, як перакладзены выдзеленыя курсівам словы: за частую застаюцца нязменнымі або замяняюцца двукоссямі; 5) выправіць парадак слоў пры перакладзе дзеепрыметнага зварота, які знаходзіцца перад азначальным назоўнікам, у выпадку перакладу яго апісальным зваротам (даданым сказам са злучальным словам які); 6) праверыць канчаткі назоўнікаў 2-га скл. у родным склоне; 7) выправіць марфалагічныя памылкі ў канчатках прыметнікаў і (ці) дзеясловаў у выпадку несупадзення форм роду або ліку назоўнікаў у беларускай і рускай мовах; 8) выправіць памылкі пры ўтварэнні і ўжыванні форм ступеняў параўнання прыметнікаў; 9) выправіць памылкі ў кіраванні, у каардынацыі дзейніка і выказніка; 10) праверыць і пры неабходнасці выправіць памылкі пры перакладзе аманімічных слоў (унутрымоўных і міжмоўных амонімаў).